

Van: BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>**Aan:** BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>**Datum:** 05/28/2009 12:55 PM**Onderwerp:** Ondergrondse opslag CO2 struikelblok voor bouw megakolencentrale E.ON

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

Nr. 164 - Ondergrondse opslag CO2 struikelblok voor bouw megakolencentrale E.ON

Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bblv.be.

Voorop

- [Milieueffectrapport Antwerpse steenkoolcentrale E.ON afgekeurd](#)
- [Werd het milieueffectenrapport voor de Oosterweelverbinding gemanipuleerd?](#)

Actueel

- [Raad van State vernietigt omzendbrief woonuitbreidingsgebieden - een beetje](#)
- [Steun voor zonnepanelen kost amper 0,03 cent per kWh](#)
- [Electrabel domineert markt groene stroomproductie](#)
- [Politieke steun voor Seine Schelde West smelt weg](#)
- [Monstertrucks slecht voor het milieu](#)
- [Vissers brengen zwerfafval terug naar land](#)
- [Doelstelling Countdown 2010 nog lang niet in zicht](#)
- [VS-Congres effent pad voor eerste CO2-wet](#)

Ook dat nog!

- [Vervuilen voor de democratie](#)

~ Voorop ~

Milieueffectrapport Antwerpse steenkoolcentrale E.ON afgekeurd

EON raakt maar niet uit de startblokken met zijn steenkoolcentrale in Antwerpen. Het zit nog altijd vast in de eerste fase van het proces. Op 18 mei keurde de Vlaamse administratie het Milieueffectrapport voor de steenkoolcentrale af. Een zeer uitzonderlijke beslissing. En des te opmerkelijker omdat het MER al eens teruggestuurd was met een resem zware opmerkingen. Oorzaak van het probleem: EON wil de CO2 opvangen en onder de grond opbergen.

We berichtten [hier](#) al eerder over de plannen van EON. Die CO2 opvangen zou moeten lukken via zogenaamde CCS-technologie: carbon capture and storage. EON beweert dat dit geen probleem is. Criticasters - zoals de milieubeweging - die stellen dat de technologie nog helemaal niet is bewezen en nog zeer onzeker is, lacht EON weg. Maar EON bijt er nu zelf de tanden op stuk. Blijkbaar is de bespreking van CCS toch niet zo gemakkelijk, wat ons natuurlijk niet verwondert, voor een onbewezen, nog niet toegepaste technologie. Want het is net op de lacunes in de bespreking over CCS dat de cel MER van de Vlaamse administratie zich baseert om het MER af te keuren.

Informatie over hoe ze de CO2 opslag precies wil aanpakken op de verschillende mogelijke locaties, is onvoldoende. Niet geheel onbelangrijk, natuurlijk. De uitgevoerde berekeningen zijn niet

transparant genoeg om ze te kunnen controleren. De vergelijking van CCS op gascentrales in vergelijking met steenkoolcentrales is onvoldoende uitgewerkt. Allemaal opmerkingen die niet min zijn.

De MER-cel maakt daarnaast nog een reeks opmerkingen, waaronder eentje dat “de conclusies mbt. de significantie van de milieueffecten (...) niet in lijn liggen met de eigenlijke gegevens in de tekst”. Ook de vergelijking van de uitstoot met een aantal plafonds die België moet respecteren is belangrijk. In Nederland zette de Raad van State vorige maand nog 3 nieuwe kolencentrales in de koelkast, omdat eerst een oordeel van het Europees Hof nodig is, net over de impact die kolencentrales hebben op de plafonds voor de vervuilende gassen SO2 en NOx.

EON moet nu terug naar af, en een nieuwe versie van het MER proberen produceren dat wel de toets doorstaat.

Ondertussen loopt een belangrijke investering vertraging op, die we ons vandaag eigenlijk niet kunnen veroorloven. Het Belgische elektriciteitsproductiepark heeft dringend nieuwe capaciteit nodig. Het is dan ook onverantwoord dat EON blijft vasthouden aan riskante technologieën. De investering zou veel beter uitgevoerd worden met bewezen hernieuwbare energieproductietechnologieën, of met een – ook zeer goed gekende – op aardgas gestookte efficiënte centrale. Een duidelijk signaal van de overheid dat een steenkoolcentrale geen plaats heeft in Vlaanderen is op zijn plaats. Dat zou heel wat problemen en vertraging vermijden.

Bram Claeys

Afkeuringsverslag van het MER

E.ON klampt zich vast aan steenkool

Studie steenkoolcentrale E.ON uit de startblokken

~ Voorop ~

Werd het milieueffectenrapport voor de Oosterweelverbinding gemanipuleerd?

Gisteren dook in de media een interne mail op van de BAM, waaruit zou kunnen blijken dat er druk werd uitgeoefend om het milieueffectenrapport (MER) voor de Oosterweelverbinding in de juiste richting te sturen. In de mail – van de MER-verantwoordelijke aan de BAM - worden argumenten opgesomd voor het “wegschrijven” van het alternatieve tracé van stRaten-Generaal.

Reeds eerder uitte BBL zijn bedenkingen bij de argumenten die in het MER gebruikt werden om het tracé van stRaten-Generaal negatief te beoordelen. Het tracé stRaten-Generaal scoorde in dit MER op milieuvlak immers beter inzake gezondheidsimpact door luchtvervuiling, lawaai en ruimtebeslag dan het BAM-tracé. Toch werd het alternatief afgewezen, niet met milieuargumenten, maar wel om technische redenen van haalbaarheid.

Vervolgens kwam het rapport van het internationale studieconsortium ArupUK & SumResearch. Dat consortium kreeg vorig jaar van de regering de opdracht een onafhankelijk vergelijkend onderzoek uit te voeren naar drie mogelijke tracés voor de Oosterweelverbinding. Het tracé stRaten-Generaal kwam hierbij als beste uit de vergelijking, in strijd met het eerder uitgevoerde MER. En volgens dit rapport is het tracé stRaten-generaal technisch wél haalbaar.

Toch besliste de regering om een bouwaanvraag in te dienen voor het BAM-tracé, met het Lange

Wapper-viaduct. Het openbaar onderzoek daarvoor startte overigens deze week. Als nu zou blijken dat het alternatief tracé van stRaten-Generaal bewust werd weggeschreven door de BAM, moet het openbaar onderzoek voor de bouwvergunning voor de Oosterweelverbinding wordt stopgezet. Dat zou eerst moeten onderzocht worden, bijvoorbeeld door het volgende parlement, vooraleer een bouwvergunning kan worden afgeleverd.

Volgens de BAM is heel de zaak stemmingmakerij en is de term 'wegschrijven' ambtelijk jargon voor het gemotiveerd niet weerhouden van alternatieven in een MER.

Erik Grietens

Artikel Knack

BBL over Oosterweel

Reactie BAM

~ Actueel ~

Raad van State vernietigt omzendbrief woonuitbreidingsgebieden - een beetje

Zes jaar geleden startte BBL een procedure bij de Raad van State tegen de toen ingevoerde omzendbrief voor de verkaveling van woonuitbreidingsgebieden. Woonuitbreidingsgebieden zijn in principe bedoeld als reservegronden die pas kunnen aangesneden worden als er in effectieve woonzones geen bouwgronden meer voorhanden zijn. Die behoefte moest vroeger aangetoond worden met een woonbehoeftenstudie, waarin de vraag naar nieuwe bouwmogelijkheden wordt vergeleken met het aanbod in de gemeente. De door ons aangevochten omzendbrief versoepelde het bebouwen van woonuitbreidingsgebieden, doordat in de meeste gevallen geen woonbehoeftenstudie meer nodig is. Omdat deze versoepeling het volbouwen van de schaarse open ruimte verder in de hand zou werken, trok BBL naar de Raad van State.

De Raad volgt ons niet in onze kritiek op het afschaffen van woonbehoeftenstudies, omdat dit niet ingaat tegen de bestaande wetgeving. Op een ander punt krijgen we wel gelijk. De omzendbrief voorziet nl. ook in de mogelijkheid om restpercelen van woonuitbreidingsgebieden te bebouwen via een gewone, individuele bouwaanvraag. Dat gaat volgens de Raad wel in tegen de wetgeving inzake ruimtelijke ordening, wat niet kan met een omzendbrief. De mogelijkheid om restpercelen in een uitbreidingsgebied te bebouwen via een bouwaanvraag, wordt dus geschrapt met dit arrest.

Erik Grietens

BBL over woonuitbreidingsgebieden

~ Actueel ~

Steun voor zonnepanelen kost amper 0,03 cent per kWh

Op 25 mei publiceerde de Vlaamse energieregulator, de Vreg, haar jaarrapport over 2008. Zelf spreekt de VREG van een jaar van stijgingen. André Pictoel: "Sommige stijgingen stemmen tevreden, zoals de spectaculaire toename van het aantal installaties voor de productie van

elektriciteit uit zonne-energie en de groei van het aantal kwalitatieve installaties voor warmtekrachtkoppeling." De Vreg maakt zich meer zorgen over de sterke en gestage stijging van zowel de aardgas- als de elektriciteitsprijzen. Een trend die in 2009 overigens omkeerde.

De prijsverhoging in 2008 is te wijten aan de olie- en gasprijzen die in 2008 sterk stegen. Ze maakten het natuurlijk ook des te interessanter om zelf te investeren in eigen stroomproductie, wat mee het succes van de zonnepanelen verklaart. Naast de steun die de panelen krijgen, natuurlijk.

Bond Beter Leefmilieu heeft zich bezig gehouden met uit te zoeken hoeveel de steun voor de zonnepanelen op de elektriciteitsfactuur weegt. Want sommigen roepen graag dat die steun onbetaalbaar is. Een populistische stelling, zo blijkt. We rekenen u voor: de 33.424 groenestroomcertificaten voor zonnepanelen in 2008, vertegenwoordigen een totale kost van 15 miljoen euro. Omgerekend naar de factuur voor uw elektriciteit thuis, komt dat op een aandeel van 0,2% in de ongeveer 16 cent die u betaalt per kWh (een luttel 0,03 eurocent per kWh). Of nog: op een jaarverbruik van 3500 kWh kost de steun voor zonnepanelen in Vlaanderen u 1,3 euro/jaar.

Ter vergelijking: voor de afbraak en de sanering van enkel de nucleaire sites in Mol-Dessel (dus niet de kerncentrales of de berging van het nucleair afval) betaalt u afgerond 0,085 eurocent per kWh. Dat is flink meer dan het dubbele van de steun aan de zonnepanelen.

Bram Claeys

ps. Overigens, bent u afnemer van groene stroom, dan hoeft u via uw elektriciteitsfactuur niet mee te betalen aan de denuclearisatie. Nog een reden te meer om over te schakelen op groene stroom.

Rapport 2008 van de Vreg

Artikel over vertraging PV-dossiers

~ Actueel ~

Electrabel domineert markt groene stroomproductie

Uit een studie van de Minaraad blijkt dat de markt van de groene stroomproductie goed op weg is om gedomineerd te worden door een aantal grote spelers. Ook hier domineert Electrabel de markt. De tien grootste producenten van groene stroom vertegenwoordigen meer dan twee derde van het totale geïnstalleerde vermogen in Vlaanderen. Meer dan een derde van het geïnstalleerde vermogen is in handen van één bedrijf (Electrabel). De derde grootste speler, SLECO NV, is eigendom van Indaver en SITA. SITA behoort tot dezelfde groep als Electrabel.

De dominantie van Electrabel wordt nog duidelijker indien gekeken wordt naar het aantal toegekende groenestroomcertificaten. Dit kan aangetoond worden door naar de groenestroomproductie in de drie steenkoolcentrales van Electrabel in Ruien, (houtgas en houtstof), Rodenhuisen (houtpellets) en Langerlo (houtstof) te kijken. Samen zijn ze verantwoordelijk voor 20,7% van het geïnstalleerde vermogen, maar ze vertegenwoordigden 50% van de GSC in 2008.

Na Electrabel is Electrawinds de grootste private speler op de markt van hernieuwbare energie. Die zorg wordt in de Trends van 28/5/09 gedeeld door Electrawinds: "De uitverkoop van Belgische privé energiebedrijven gaat voort", zegt woordvoester Marleen Vanhecke. "Stilaan blijven wij zo'n beetje als enige van enige omvang over."

Ook de gemeenten zijn, via de intercommunales, een belangrijke speler op de markt voor groene stroom. Een aantal gemeenten is samen met Electrabel aandeelhouder van Electrabel Green

Projects Flanders CVBA. Ook Aspiravi NV is een intercommunale organisatie. Aspiravi NV is ook mede-eigenaar van GISLOM NV, de tiende grootste producent in Vlaanderen.

Gezien de sterke commerciële ontwikkeling van de sector kan men verwachten dat de concentratie zal toenemen. Een beperkt aantal spelers zal ook in de toekomst, naar alle waarschijnlijkheid, de markt domineren. De overheid zal steeds meer rekening moeten houden met deze marktconcentratie.

Dit sluit aan bij de algemene ontwikkelingen op de Europese energiemarkt, waar de controle ook in de handen komt van enkele mega-energiebedrijven. Dat blijkt uit het jaarverslag van de Vreg. De Europese Unie hinkt achterop om die markten onder controle te houden. De fusie van GdF en Suez, moedermaatschappij van Electrabel, wordt al jaren druk besproken en is intussen een feit. Heel recent werd de overname door EDF van de participatie van Centrica in SPE aangekondigd, naast de overname van Nuon door Vattenfall en van Essent door RWE. Ettelijke andere operaties werden aangekondigd, al uitgevoerd of zullen zich nog aandienen. Sommige zijn van aard om een bijkomende impuls te geven aan de concurrentie, andere dreigen het aantal spelers in te perken en zo de concurrentiedruk te verlagen.

Studie Minaraad markt groene stroomproductie

~ Actueel ~

Politieke steun voor Seine Schelde West smelt weg

Nadat eerder al groen!, lijst Dedecker en SP.a duidelijk hadden gemaakt geen voorstander te zijn van de verbreding van het Schipdonkkanaal, neemt nu ook Open VLD stelling in tegen het plan. Bevoegd minister Crevits stelde in een reactie dat de Vlaamse Regering pas kan beslissen als alle studies zijn afgerond. Ze vindt het "*dom van Tommelein en co om nu plots alles zonder degelijke argumenten weg te gooien.*"

Nochtans meenden ook Boerenbond, Natuurpunt en BBL dat er ondertussen meer dan voldoende informatie op tafel ligt om een principebeslissing te kunnen nemen: de studies die nog lopend zijn, kunnen de fundamentele problemen niet oplossen.

Wat wel dom was van Tommelein en co, was de poging om de forcing te voeren over een nieuwe spoorlijn naar Zeebrugge. Er is een brede consensus over het feit dat een meer duurzame ontsluiting van de haven van Zeebrugge een noodzaak is en dat de oplossingen moeten gezocht worden bij het spoor en de estuaire vaart. Maar zolang zelfs maar een eerste aanzet van een proces ontbreekt dat kan duidelijk maken uit welke elementen zo'n oplossing kan bestaan en wat dat betekent in termen van budget, mobiliteit, milieu, landschap, enz. is deze vlucht vooruit weinig constructief.

Wim Van Gils

~ Actueel ~

Monstertrucks slecht voor het milieu

Lange en zware vrachtwagens zijn slecht voor het klimaat en het milieu. Het gerenommeerde Duitse Fraunhofer Instituut onderzocht de impact van de introductie van die zogenaamde supertrucks, monstertrucks, of "ecocombi's" zoals de sector zelf ze graag noemt. De studie concludeert dat supertrucks tot 30% van de transporten van containers en producten met hoge toegevoegde waarde van de trein naar de weg zullen verplaatsen. Op die manier veroorzaken ze 2 miljoen ton CO2-uitstoot extra per jaar.

De druk stijgt om dergelijke supertrucks toe te laten op de Europese wegen. De Europese Commissie herziet momenteel de regelgeving in verband met de internationale transporten met vrachtwagens. Supertrucks zijn tot 25 meter lang, en wegen tot 60 ton. Dat is nog 16 ton meer dan vandaag is toegelaten.

De voorstanders claimen dat supertrucks efficiënter zijn. Maar dat geldt alleen op korte termijn. Binnen 5 tot 10 jaar halen de supertrucks vracht van het spoor naar de weg, en vergroten ze daarmee de milieu- en fileproblemen.

Ook minister Crevits is voorstander van de supertrucks. Nochtans zijn er niet alleen milieuproblemen, ook in verband met de veiligheid stellen zich problemen. De sector is ijverig op zoek naar trajecten waar ze de supertrucks uit kunnen testen. Geen gemakkelijke oefening, want de eerste voorgestelde trajecten werden afgekeurd, wegens onveilig. De Mobiliteitsraad Vlaanderen verbond dan ook zeer strenge voorwaarden aan eventuele verdere experimenten met supertrucks in Vlaanderen.

De onderzoekers van het Fraunhofer Instituut zijn duidelijker in hun oordeel: "Lange en zware vrachtwagens moeten verworpen worden. Ze zijn tegengesteld aan de klimaatdoelstellingen van de EU."

De studie "Long-term climate impacts of the introduction of mega trucks" is verkrijgbaar door een e-mail te sturen naar presse@isi.fraunhofer.de.

Bram Claeys

Crevits over monstertrucks

MORA over monstertrucks

~ Actueel ~

Vissers brengen zwerfafval terug naar land

Vorige week maakte Etienne Schouppe, federaal staatssecretaris van mobiliteit, eveneens bevoegd voor de Noordzee, bekend dat het piloot project "fishing for litter" uitgebreid wordt. Dit Noord-Europese project vraagt vissers om de hoeveelheid zwerfafval dat zich in onze Noordzee bevindt aan te pakken. Concreet betekent dit dat ze opgevisst zwerfafval niet meer terug in zee kieperen, maar apart bijhouden in speciaal daarvoor voorziene zakken. Deze zakken worden dan aan land als restafval behandeld. De vissers krijgen per gevulde zak van ongeveer 1 ku bieke meter een vergoeding van 10 euro. Met het ambitieniveau van een halve tot 2 ton per maand aan opgehaald afval zal dit initiatief de begroting wel niet doen ontsporen, zoveel is zeker.

Schouppe schat dat er zo'n 600.000 ku bieke meter zwerfafval op zee te vinden is. Schotse studies hebben uitgewezen dat bijna 60% van dergelijk afval bestaat uit kunststoffen zoals touwen, handschoenen en flessen, 21% uit metaal, 14% textiel en zo'n 7% hout. Dit slaat enkel op het zwerfafval dat groot genoeg is om opgevisst te worden.

Dit heel beperkt, maar toch positief initiatief, is geen liefdadigheidsproject. Zo lijden vissers economische schade door het zwerfafval: het vervuult de visvangst, beschadigt netten en kan verward geraken rond schroeven. In de Schotse wateren schatten studies de kost van dit alles op minstens 7000 euro per boot per jaar.

Het interessante aan dit verhaal is dat dit hopelijk de vissers zal sensibiliseren rond het zwerfafval op zee. Dergelijk afval heeft vele bronnen, waaronder uiteraard ook de zeevaart zelf: een illustratie dat "weg" in de zin van iets "weggooien" eigenlijk niet bestaat. Dit sensibiliserend effect kan op termijn wel belangrijker worden dan de paar tientallen tonnen afval die de vissers volgens Schouppe zullen aan land brengen.

Naar analogie van de transitie naar duurzame landbouw, zou het mooi zijn om dit te zien als een eerste bescheiden stapje van een transitie van de visindustrie naar een duurzame visserij?

Kristof Debrabandere

~ Actueel ~

Doelstelling Countdown 2010 nog lang niet in zicht

Omdat we steeds meer gebruik maken van ecosystemen (bossen, natuurgebieden, zeeën,...) en natuurlijke rijkdommen, gaat de biodiversiteit in een alarmerend tempo achteruit. Ecosystemen raken ontregeld, planten en beestjes verdwijnen en uiteindelijk heeft dit negatieve gevolgen voor het menselijk welzijn. Daarom hebben de Europese landen in 2001 afgesproken om het biodiversiteitsverlies tegen 2010 te stoppen. Om mee te helpen deze doelstelling te behalen, is in 2004 de Europese "Countdown 2010" campagne gestart. Een brede campagne waarin overheden, bedrijven, verenigingen en burgers samenwerken om het verlies aan biodiversiteit te stoppen.

Uit een nieuw rapport van het Europees Milieu Agentschap blijkt nu dat de doelstelling niet zal worden gehaald. Hoewel er op sommige vlakken vooruitgang werd geboekt – onder meer op vlak van zoetwaterkwaliteit - staat biodiversiteit op Europees niveau nog steeds onder zware druk, aldus het rapport. De grootste probleempunten blijven toenemende bebouwing met versnippering van open ruimte en overbevissing van zeeën. Klimaatimpact komt meer en meer in beeld als nieuwe bedreiging voor de biodiversiteit. We zullen dus nog een serieus tandje bij moeten steken om tegen volgend jaar de achteruitgang van biodiversiteit stop te zetten...

Erik Grietens

~ Actueel ~

VS-Congres effent pad voor eerste CO2-wet

In de Verenigde Staten gaf het Congres een eerste groen licht voor een ontwerp van wet die de uitstoot van CO2 aan banden moet leggen. De wet krijgt de volle steun van president Obama. De doelstelling is om de uitstoot van de Verenigde Staten te verminderen met 17% tegen 2020, in vergelijking met 2005. Het is een duidelijk signaal – na de verbruiksnormen die vorige week zijn ingevoerd voor auto's – dat Amerika het roer omgooit, na de obstructiepolitiek van Bush in het internationale klimaatbeleid. De tekst van de wet is nu goedgekeurd in de Energiecommissie van het Congres.

Genoemd naar haar indiener, Henry Waxman, heeft de wet nog een hele weg af te leggen voor ze eventueel van kracht wordt. De kans is groot dat de bespreking over de zomer zal worden getild. Elementen van de wet zijn een hernieuwbare energiedoelstelling van 15% tegen 2020 en de introductie van een CO2-emissiehandel. Positief is dat het wetsontwerp kernenergie uitsluit van de bronnen van “propere energie”. De indiener gelooft daarentegen wel dat opslag van afgevangen CO2 steenkoolcentrales mogelijk zou moeten houden.

Bovendien is de algemene CO2-doelstelling niet toereikend om klimaatverandering tegen te houden. De Amerikaanse uitstoot zou immers terugvallen tot ongeveer 4% onder het niveau van 1990. De wetenschap leert ons dat minstens 40% nodig is. De milieubeweging en ontwikkeling-NGO's zijn dan ook kritisch voor het ontwerp van wet. Ze verwelkomen de stap voorwaarts, maar stellen dat dit niet voldoende is om de USA haar verantwoordelijkheid te laten opnemen in de wereld.

Bram Claeys

Congres over Waxman bill

~ Ook dat nog! ~

Vervuilen voor de democratie

De verkiezingen komen eraan, en dat kan al eens leiden tot rekensommen allerhande. “De CO2-voetafdruk van de verkiezingen is goed voor 450 met CO2 gevulde Atomiumbollen,” zo liet het bedrijf CO2logic ons weten in een lezenswaardig persbericht.

Omdat wij nog steeds rekenen in Belgische frank in plaats van de euro en niet weten wat een ton CO2 nu juist is, hoopten we verduidelijking te vinden waar het nu juist om ging: “Om een concreet voorbeeld te geven, 1 bol van het Atomium komt overeen met 5 ton CO2-uitstoot of de verbranding van ongeveer 1900 liter stookolie.”

Toch tilt CO2logic blijkbaar niet erg zwaar aan die 450 Atomiumbollen. “Er moet gestemd worden want het kan geen kwaad om enkele grams CO2 uit te stoten voor het correct functioneren van ons democratisch systeem – jullie stem kan ervoor zorgen dat onze maatschappij in de komende jaren overschakelt naar een CO2 armere wereld.”

Democratie boven alles, dat vinden wij ook.

Persbericht CO2logic

[Wijzig uw abonnementsgegevens op bondbeterleefmilieu.be.](#)

© Copyright BBL 2009